АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗ'ЯСНЕННЯ З ПИТАНЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

24 листопада 2022 р. Київ № 7-рр/дд

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 04.11.2022 № 500-01/162-п,

ВСТАНОВИВ:

В Антимонопольному комітеті України (далі – Комітет, Уповноважений орган) були розглянуті повідомлення та справи про державну допомогу, а також прийнято низку рішень щодо підтримки у сфері фізичної культури і спорту. З метою узагальнення підходів щодо визначення належності до державної допомоги заходів із підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у сфері фізичної культури і спорту, оцінювання допустимості державної допомоги для здійснення діяльності з використанням спортивної інфраструктури, Комітет, з урахуванням норм національного законодавства й acquis Європейського Союзу, підготував роз'яснення з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги для підтримки окремих заходів у сфері фізичної культури і спорту.

1. Підстави надання підтримки у сфері фізичної культури і спорту

Частиною третьою статті 49 Конституції України встановлено, що держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту.

Згідно зі статтею 47 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» фінансування розвитку фізичної культури і спорту здійснюється відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів за рахунок коштів відповідно державного та місцевого бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Згідно із частиною п'ятою статті 48 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» закладам фізичної культури і спорту, які мають у власності або користуванні спортивні споруди, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування можуть надавати відповідно до закону пільги з оплати за користування комунальними послугами та спожиту електроенергію, а також надавати фінансову підтримку з відповідних бюджетів.

У підпунктах «а», «б» пункту 12 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України визначено перелік видатків на фізичну культуру і спорт, що здійснюються з Державного бюджету України (з урахуванням особливостей, визначених пунктом 5 частини другої статті 67^1 цього Кодексу), зокрема:

а) державні програми з розвитку фізичної культури і спорту;

б) державні програми з розвитку фізичної культури, спорту, фізкультурно-спортивної реабілітації осіб з інвалідністю.

Згідно з пунктом 6 частини першої статті 89 Бюджетного кодексу України до видатків, що здійснюються з бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад, належать видатки на фізичну культуру і спорт: утримання та навчально-тренувальна робота дитячо-юнацьких спортивних шкіл усіх типів (крім шкіл республіканського Автономної Республіки Крим і обласного значення), заходи з фізичної культури і спорту та фінансова підтримка місцевих осередків всеукраїнських громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості і спортивних споруд місцевого значення.

У підпунктах «а», «б» пункту 6 частини першої статті 90 Бюджетного кодексу України визначено перелік видатків на фізичну культуру і спорт, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим і обласних бюджетів, зокрема:

а) програми з розвитку фізичної культури і спорту;

б) програми з розвитку фізичної культури, спорту, фізкультурно-спортивної реабілітації осіб з інвалідністю.

Згідно з пунктом 8 частини першої статті 91 Бюджетного кодексу України до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, належать видатки на місцеві програми з розвитку фізичної культури і спорту, включаючи заходи із залучення населення до фізичної активності та занять спортом.

2. Визначення належності до державної допомоги заходів із підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у сфері фізичної культури і спорту

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі − Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Отже, підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

підтримка надається суб'єкту господарювання;

підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;

підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;

підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

У разі надання підтримки суб'єктам господарювання у сфері фізичної культури і спорту за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, така підтримка може містити ознаки державної допомоги.

2.1. Щодо заходів підтримки, пов'язаних зі спортивною інфраструктурою

2.1.1. Підтримка для забезпечення безкоштовного доступу до спортивної інфраструктури або на спортивну інфраструктуру, яка обмежено використовується для діяльності з пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку

Згідно зі статтею 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), Сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 264 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що випливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику

Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.

Відповідно до пункту 12 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги, згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС (далі – Повідомлення Комісії) будь-яка діяльність, яка полягає в пропозиції товарів і послуг на ринку, є економічною діяльністю.

Тобто суб'єкт господарювання, здійснюючи пропозицію та (або) реалізацію товарів (робіт, послуг) на ринку, які мають вартісний характер, цінову визначеність та є предметом господарського обороту на ринку, здійснює економічну діяльність.

Отримувачами державної допомоги для функціонування спортивної інфраструктури є суб'єкти господарювання, що використовують спортивну інфраструктуру для реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку. До спортивної інфраструктури можуть належати заклади розміщення спортивних споруд, які використовують суб'єкти фізичної культури і спорту для забезпечення спортивної діяльності.

Відповідно до Аналітичної довідки щодо спортивної та багатофункціональної інфраструктури, розробленої службами Європейської комісії для інформаційних цілей (далі – Аналітична довідка), фінансування спортивної інфраструктури, що знаходиться в безкоштовному доступі для широкого загалу, виконує загальну мету, оскільки відповідна діяльність не є економічною за своєю природою.

У пункті 206 Повідомлення Комісії зазначається, що якщо суб'єкт господарювання здійснює як економічну, так і неекономічну діяльність, держави-члени повинні забезпечити, щоб державне фінансування, надане для неекономічної діяльності, не використовувалося для перехресного субсидування економічної діяльності. Зокрема, це можна забезпечити шляхом обмеження державного фінансування чистою собівартістю (включаючи вартість капіталу) неекономічної діяльності, яка має бути визначена на основі чіткого розділення рахунків.

Згідно з пунктом 207 Повідомлення Комісії багатофункціональні інфраструктури, які майже повною мірою використовуються для здійснення неекономічної діяльності, можуть не підпадати під дію правил надання державної допомоги взагалі, за умови, що їх використання для економічних цілей має суто допоміжний характер і полягає в діяльності, яка прямо пов'язана з роботою інфраструктури, є необхідною для її функціонування або є невід'ємною частиною її основного, неекономічного призначення. Частка економічної діяльності в потужності інфраструктури повинна бути обмеженою. У цьому контексті використання інфраструктури для економічних цілей може вважатися допоміжною діяльністю, якщо щорічна частка такої діяльності в загальній потужності інфраструктури не перевищує 20 відсотків.

Отже, якщо спортивна інфраструктура використовується для діяльності з пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку, яка є необхідною для функціонування спортивної інфраструктури або є невід'ємною частиною її основного призначення, і частка такого використання в загальній потужності спортивної інфраструктури (зокрема за площею або часом використання), не перевищує 20 відсотків, така діяльність є допоміжною. Відповідно, діяльність, що здійснюється із використанням спортивної інфраструктури в цілому, є такою, що провадиться не для пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку (є неекономічною).

Розрахунок частки допоміжної діяльності здійснюється за такою формулою:

$$n = \frac{a}{b} \times 100,$$

де n – щорічна частка (зокрема площі або часу використання) спортивної інфраструктури, що використовується для пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку, у відсотках;

a – потужність спортивної інфраструктури (зокрема площа або час використання), що

використовується для пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку;

b – загальна потужність спортивної інфраструктури (зокрема площа або час використання спортивної інфраструктури).

При цьому з метою недопущення перехресного субсидіювання економічної діяльності за рахунок підтримки на неекономічну діяльність має бути забезпечено ведення отримувачем окремих бухгалтерських рахунків за кожним видом діяльності таким способом, щоб здійснювався належний розподіл доходів і витрат щодо різних видів діяльності (основної діяльності з надання фізкультурно-спортивних послуг, допоміжної діяльності, а також будь-якої іншої діяльності).

Отже, у разі спрямування підтримки на забезпечення безкоштовного доступу до спортивної інфраструктури, або в разі використання спортивної інфраструктури для діяльності з пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку обмежено, тобто для допоміжної діяльності, така підтримка не спотворює та не загрожує спотворенням економічної конкуренції.

Враховуючи наведене, підтримка за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що надається для забезпечення безкоштовного доступу до спортивної інфраструктури або для спортивної інфраструктури, яка використовується для діяльності з пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку для допоміжної діяльності, не є державною допомогою.

2.1.2. Підтримка суб'єктів господарювання на розвиток та будівництво спортивної інфраструктури та суб'єктів господарювання, які використовують спортивну інфраструктуру для надання послуг

Відповідно до пункту 74 Повідомлення Комісії економічні операції, які здійснюються надавачами підтримки, не призводять до надання переваги контрагентам і, отже, підтримка **не є державною допомогою**, якщо такі операції здійснюються відповідно до звичайних ринкових умов.

Якщо надавач підтримки на розвиток та будівництво спортивної інфраструктури, зокрема, суб'єкту господарювання, за яким закріплено спортивну інфраструктуру на праві власності чи інших речових правах (праві оперативного управління чи господарського відання), діяв на тих самих умовах, що й оператор ринкової економіки в аналогічній ситуації при фінансуванні спортивної інфраструктури, виключається одна з умов визначення державної допомоги, а саме, перевага для провадження окремих видів господарської діяльності.

Це має бути продемонстровано рівними умовами здійснення інвестування надавачем підтримки та оператором ринкової економіки, тобто має бути підтвердження, що захід підтримки здійснювався на тих же умовах і з таким самим рівнем ризиків і винагород, що й захід інвестування оператором ринкової економіки, та/або наявністю попередньої оцінки стратегії та фінансових перспектив заходу підтримки, зокрема, шляхом розробки бізнес-плану (може підтверджуватися зовнішніми експертами), що демонструє забезпечення рівня прибутку для надавача підтримки відповідно до ринкової доходності, який очікується операторами ринкової економіки на подібних проєктах з урахуванням рівня ризику. Наявність супутніх або попередніх заходів підтримки щодо того ж проєкту може зробити недійсним висновок про те, що аналогічний захід також було б вжито оператором ринкової економіки.

Отже, щоб визначити, чи захід підтримки не призводить до надання переваги, необхідно оцінити, чи за аналогічних обставин оператор ринкової економіки, який працює у

звичайних ринкових умовах, зацікавився б здійсненням такого заходу підтримки («тест оператора ринкової економіки»).

У свою чергу, суб'єкт господарювання, який використовує спортивну інфраструктуру для надання послуг кінцевим користувачам (оператор), отримує перевагу, якщо використання такої інфраструктури дає йому економічну вигоду, яку б він б не отримав за звичайних ринкових умов. Це стосується ситуацій, якщо оператор за право використовувати об'єкт спортивної інфраструктури сплачує менше, ніж він заплатив би в ринкових умовах.

Відповідно до Аналітичної довідки, якщо експлуатація спортивної інфраструктури доручається оператору на основі конкурентної, прозорої, недискримінаційної та безумовної конкурсної процедури, перевага на рівні оператора виключається, оскільки в такому випадку розмір плати за право експлуатації спортивної інфраструктури визначається відповідно до звичайних ринкових умов.

Якщо оператор не був обраний відповідно до вищезазначених умов, можна також встановити, що розмір відповідної плати відповідає звичайним ринковим умовам, зокрема, шляхом зіставлення з відповідними розмірами, встановленими в ринкових умовах (бенчмаркінг). Слід зазначити, що цей метод може бути невідповідним для встановлення ринкових цін, якщо наявні ціни підлягають державному регулюванню.

Отже, у разі, якщо надавач підтримки на розвиток та будівництво спортивної інфраструктури діє на тих самих умовах, що й оператор ринкової економіки в аналогічній ситуації («тест оператора ринкової економіки»), а також якщо спортивна інфраструктура передається в експлуатацію для надання послуг кінцевим користувачам за плату, яка відповідає ринковій, перевага виключається, відповідно, підтримка не є державною допомогою.

2.2. Щодо заходів підтримки на забезпечення освітньої діяльності молоді, розвитку та популяризації фізичної культури і спорту, зокрема спортивним командам

Відповідно до статті 38 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» професійний спорт – комерційний напрям діяльності у спорті, пов'язаний з підготовкою та проведенням видовищних спортивних заходів на високому організаційному рівні з метою отримання прибутку.

Діяльність у професійному спорті спортсменів, тренерів та інших фахівців, яка полягає у підготовці та участі у спортивних змаганнях серед спортсменів-професіоналів і є основним джерелом їх доходів, провадиться відповідно до цього Закону, Кодексу законів про працю України та інших нормативно-правових актів, а також статутних та регламентних документів відповідних суб'єктів сфери фізичної культури і спорту та міжнародних спортивних організацій.

Спортсмен набуває статусу спортсмена-професіонала з моменту укладення контракту з відповідними суб'єктами сфери фізичної культури і спорту про участь у змаганнях серед спортсменів-професіоналів.

Згідно з Робочим документом персоналу Європейської комісії (супровідний документ до Білої книги про спорт), враховуючи той факт, що аматорські клуби, як правило, не вважаються суб'єктами господарювання у значенні статті 107 (1) ДФЄС тією мірою, якою вони не займаються економічною діяльністю, на підтримку, надану цим суб'єктам господарювання, зазвичай не поширюються правила державної допомоги. Разом із цим у спорті наявний широкий спектр видів діяльності, які однозначно становлять економічну діяльність. Наприклад, реалізація квитків на спортивні заходи, рекламна діяльність, оплатна передача медіаправ на трансляцію спортивних заходів, трансфери спортсменів в обмін на трансферні збори.

Відповідно до пункту 143 статті 2 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014 щодо оголошення деяких категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком під час

застосування статей 107 і 108 ДФЄС (зі змінами) (далі – Регламент Комісії (ЄС) № 651/2014), професійний спорт означає спортивну діяльність, що має характер прибуткової зайнятості або оплачуваних послуг, незалежно від того, чи було укладено офіційний трудовий договір між професійним спортсменом і відповідною спортивною організацією, якщо відповідна компенсація перевищує вартість участі та становить значну частину доходу для спортсмена. Витрати на проїзд та розміщення для участі у спортивному заході не розглядаються як компенсація для цілей цього Регламенту.

Європейська комісія в роз'ясненнях до держав-членів щодо статті 55 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 додатково уточнила зміст поняття «значна частина доходу для спортсмена», а саме, що більше половини доходів, одержуваних за спортивну діяльність, буде розглядатися як «значна частина доходу».

При з'ясуванні значної частини доходу визначається питома вага надходжень від здійснення економічної діяльності, зокрема, від реалізації квитків на спортивні заходи, рекламної діяльності, оплатної передачі медіаправ на трансляцію спортивних заходів, трансферів спортсменів в обмін на трансферні збори, без урахування витрат на проїзд та проживання для участі в спортивних заходах протягом терміну надання підтримки в загальному обсязі всіх надходжень.

У своєму рішенні від 21.04.2001 SA.11584 (№ 118/2000) Європейська комісія зазначила, що заходи підтримки, спрямовані на забезпечення освітньої діяльності молоді, яка дозволить їй досягти найкращого спортивного рівня, поєднати спортивну підготовку з поглибленою освітою і таким способом дозволить знайти звичайну роботу, призначені для допомоги в освіті та початковій підготовці, не вважаються державною допомогою відповідно до ДФЄС. Вказане рішення стосувалося надання підтримки професійним спортивним клубам з тренувальними центрами молоді.

Разом із тим, якщо спортивний клуб здійснює економічну та неекономічну діяльність, потрібно переконатися, що фінансування, надане на неекономічну діяльність, не використовується для перехресного субсидування економічної діяльності. Тобто має бути забезпечено ведення отримувачем окремих бухгалтерських рахунків за кожним видом діяльності таким способом, щоб здійснювався належний розподіл доходів і витрат щодо різних видів діяльності.

Згідно зі статтею 37 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, з урахуванням пропозицій національних спортивних федерацій та фізкультурно-спортивних товариств комплектує на конкурсній основі із числа найбільш підготовлених спортсменів дитячо-юнацького, резервного спорту та спорту вищих досягнень, а також фахівців сфери фізичної культури і спорту, зокрема тренерів, національні збірні команди з визнаних в Україні олімпійських, неолімпійських та національних видів спорту для підготовки їх до участі в міжнародних спортивних змаганнях.

Конкуренція між різними національними командами є лише спортивною, без економічної переваги на користь відповідних національних команд, гравці відбираються для того, щоб представляти країну в спортивному світі, отже, підтримка національних збірних не є державною допомогою.

Разом із тим, у разі надання підтримки спортивним командам для спортивної інфраструктури (зокрема, для її будівництва, функціонування), що може бути використана в тому числі для пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку, така підтримка може мати ознаки державної допомоги.

Враховуючи наведене, підтримка суб'єктів сфери фізичної культури і спорту на діяльність у сфері фізичної культури і спорту, яка полягає в забезпеченні освітньої діяльності молоді, розвитку та популяризації фізичної культури і спорту, підвищенні їх значення в житті суспільства тощо, та є такою, що не здійснюється для пропозиції та/або

реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку, не спотворює та не загрожує спотворенням економічної конкуренції, відповідно, не є державною допомогою.

Приклад застосування законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання для спортивних команд

Комітет прийняв рішення [інформація, доступ до якої обмежено] щодо підтримки [інформація, доступ до якої обмежено] для спортивних команд різних вікових категорій.

Головною метою діяльності підприємства згідно зі статутом є створення умов для організації та проведення масових оздоровчих, фізкультурних, спортивних, видовищних та інших заходів, проведення спортивно-масової роботи, сприяння зміцненню здоров'я громадян, формування здорового способу життя, всебічного та гармонійного розвитку особистості.

За інформацією надавача, спортивна діяльність [інформація, доступ до якої обмежено] виконує важливу соціальну функцію для задоволення потреб територіальної громади міста [інформація, доступ до якої обмежено] в заняттях різними видами спорту, з організації та проведення фізкультурно-спортивних свят, змагань, фестивалів, навчально-тренувальних зборів та інших заходів, пов'язаних з оздоровленням населення. Спортсмени [інформація, доступ до якої обмежено] забезпечують тренування з ігрових видів спорту як спортсмени-інструктори вихованців відповідних загальноосвітніх шкіл, проводять турніри для широких верств населення, здійснюють популяризацію здорового способу життя; доступ до змагань, у яких беруть участь команди, здійснюється на безкоштовній основі. Проведення освітньої діяльності серед дітей, а саме, відвідування спортсменами-інструкторами загальноосвітніх навчальних закладів, дошкільних навчальних закладів, спеціалізованих навчальних закладів, проведення майстер-класів на території підприємства з метою популяризації спорту та здорового способу життя планується й надалі (протягом періоду надання підтримки).

Крім того, за інформацією надавача, питома вага коштів за спортивну діяльність спортсменів, без урахування витрат на проїзд та проживання для участі в спортивних заходах протягом терміну надання підтримки, становить 16,3 відсотка, що є менше половини всіх доходів.

Отже, діяльність [інформація, доступ до якої обмежено] є неекономічною, оскільки спрямована на досягнення соціальних результатів, не спотворює та не загрожує спотворенням економічної конкуренції.

Враховуючи наведене, рішенням Комітету [інформація, доступ до якої обмежено] визнано, що підтримка, яку надає [інформація, доступ до якої обмежено] для спортивних команд, не є державною допомогою відповідно до Закону.

3. Оцінювання допустимості державної допомоги для конкуренції для спортивної інфраструктури

Оцінювання допустимості державної допомоги здійснюється з урахуванням цілей та мети, на виконання яких надається державна допомога.

Державна допомога для спортивної інфраструктури зазвичай розглядається як така, що надається згідно з пунктом 3 «c» статті 262 Угоди та пунктом 3 частини першої статті 6 Закону, зокрема, для сприяння окремим видам господарської діяльності, за умови, що це не суперечить міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Сумісність державної допомоги для спортивної інфраструктури визначається з урахуванням статті 55 «Допомога для спортивної та багатофункціональної оздоровчої інфраструктури» розділу 12 «Допомога для спортивної та багатофункціональної оздоровчої інфраструктури» Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014.

Відповідно до статті 55 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 допомога для спортивної та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури є допустимою, якщо:

1) спортивна інфраструктура не повинна використовуватися виключно одним професійним спортивним користувачем; використання спортивної інфраструктури іншими професійними або непрофесійними спортивними користувачами повинно щорічно становити не менше 20 відсотків часу; якщо інфраструктура використовується кількома користувачами одночасно, підраховуються відповідні частки використання часу;

2) багатофункціональна рекреаційна інфраструктура складається з рекреаційних об'єктів багатофункціонального характеру, що пропонують, зокрема, культурні та рекреаційні послуги, за винятком парків розваг та готельних об'єктів;

3) доступ до спортивної або багатофункціональної рекреаційної інфраструктури повинен бути відкритим для декількох користувачів і надаватися на прозорій та недискримінаційній основі; підприємствам, які фінансують принаймні 30 відсотків інвестиційних витрат на інфраструктуру, може надаватися преференційний доступ на більш вигідних умовах, якщо ці умови стають доступними для громадськості;

4) якщо спортивна інфраструктура використовується професійними спортивними клубами, держави-члени забезпечують, щоб умови ціноутворення для її використання були доступними для громадськості;

5) будь-яка концесія чи інше доручення третій особі для будівництва, модернізації та/або експлуатації спортивної або багатофункціональної рекреаційної інфраструктури надається на відкритій, прозорій та недискримінаційній основі, беручи до уваги застосовні правила закупівель;

6) допомога може мати форму:

- інвестиційної допомоги, включаючи допомогу для будівництва або модернізації спортивної та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури;
- операційної допомоги для спортивної інфраструктури;

7) для інвестиційної допомоги для спортивної та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури допустимими витратами є інвестиційні витрати на матеріальні та нематеріальні активи;

8) для операційної допомоги для спортивної інфраструктури допустимими витратами є операційні витрати на надання послуг об'єктом інфраструктури, які включають такі витрати, як витрати на персонал, матеріали, послуги за контрактом, комунікації, енергетику, технічне обслуговування, орендну плату, адміністрування тощо, але не включають амортизаційні витрати та витрати на фінансування, якщо вони покриваються інвестиційною допомогою;

9) для інвестиційної допомоги для спортивної та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури розмір допомоги не повинен перевищувати різниці між допустимими витратами та операційним прибутком інвестиції; операційний прибуток вираховується з допустимих витрат ex ante на основі розумних прогнозів або за допомогою механізму повернення фінансування;

10) для операційної допомоги для спортивної інфраструктури розмір допомоги не повинен перевищувати операційні збитки за відповідний період; це забезпечується ex ante на основі розумних прогнозів або за допомогою механізму повернення фінансування;

11) для допомоги, що не перевищує 2 млн євро, її максимальний розмір може становити 80 відсотків допустимих витрат як альтернатива використанню методів, передбачених у пунктах 10 та 11 статті 55 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014.

Тобто державна допомога, що надається суб'єкту господарювання для здійснення господарської діяльності з використанням спортивної інфраструктури, оцінюється з урахуванням статті 55 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014.

Приклади застосування законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання для діяльності, що здійснюється з використанням спортивної інфраструктури

Комітет прийняв рішення [інформація, доступ до якої обмежено] щодо підтримки у формі поточних та капітальних трансфертів [інформація, доступ до якої обмежено] для створення умов для розвитку сучасної і доступної спортивно-оздоровчої інфраструктури.

Комітет встановив, що:

прогнозована щорічна частка площі платного користування об'єктами спортивної інфраструктури [інформація, доступ до якої обмежено] у їх загальній потужності за площею перевищує 20 відсотків;

підтримка є державною допомогою, оскільки кумулятивно дотримано чотири умови поняття державної допомоги згідно із Законом;

для використання спортивної інфраструктури [інформація, доступ до якої обмежено] (спортивних залів, футбольного поля, бігової доріжки) встановлено правило, згідно з яким спортивна інфраструктура не використовується якимось одним користувачем ексклюзивно, підприємство веде графіки тренувань, оприлюднює інформацію щодо вартості послуг;

відповідними правилами користування визначено порядок користування стадіоном для професійних та аматорських команд, спортивними залами, стадіоном для мешканців громади;

державна допомога надається як операційна державна допомога (на оплату праці, нарахування на заробітну плату, оплату теплопостачання, водопостачання та водовідведення тощо) та інвестиційна державна допомога (на капітальний ремонт тепломережі);

обсяг державної допомоги не перевищує допустимий;

умови надання державної допомоги [інформація, доступ до якої обмежено] відповідають умовам допустимості, визначеним статтею 55 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014.

Отже, рішенням Комітету [інформація, доступ до якої обмежено] постановлено визнати, що підтримка [інформація, доступ до якої обмежено] є державною допомогою, допустимою для конкуренції відповідно до Закону.

Слід зазначити, що згідно з пунктом 3 частини сьомої статті 11 Закону[1] за результатами розгляду справи про державну допомогу Уповноважений орган приймає рішення щодо допустимості нової державної допомоги для конкуренції за умови виконання надавачем та отримувачами державної допомоги встановлених Уповноваженим органом зобов'язань.

Комітет приймає відповідне рішення та встановлює строк, протягом якого надавач державної допомоги повинен повідомити Комітет про виконання зобов'язань.

Так, наприклад, за результатами розгляду справи про державну допомогу рішенням Комітету [інформація, доступ до якої обмежено] визнано, що державна допомога [інформація, доступ до якої обмежено] з метою забезпечення функціонування спортивних споруд, є допустимою для конкуренції за умови виконання надавачем державної допомоги відповідних зобов'язань; рішенням Комітету [інформація, доступ до якої обмежено] визнано, що державна допомога [інформація, доступ до якої обмежено] є допустимою для конкуренції за умови виконання надавачем та отримувачами державної допомоги відповідних зобов'язань.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 3 і 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 8 Закону України «Про державну допомогу

[1] Відповідно до пункту 5^2 «Прикінцевих та перехідних положень» Закону під час дії воєнного стану норми статей 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 цього Закону та інші норми законодавства, що випливають із зазначених статей цього Закону, не застосовуються.

суб'єктам господарювання», з урахуванням acquis Європейського Союзу Антимонопольний комітет України надає такі

РОЗ'ЯСНЕННЯ:

1. Підтримка за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у сфері фізичної культури і спорту **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»:

- якщо надається для забезпечення безкоштовного доступу до спортивної інфраструктури або для спортивної інфраструктури, яка використовується для діяльності з пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку, що є необхідною для функціонування спортивної інфраструктури або є невід'ємною частиною її основного призначення, і частка такого використання в загальній потужності спортивної інфраструктури (зокрема за площею або часом використання) не перевищує 20 відсотків (тобто для допоміжної діяльності);
- якщо надавач підтримки на розвиток та будівництво спортивної інфраструктури діє на тих самих умовах, що й оператор ринкової економіки в аналогічній ситуації, а також якщо спортивна інфраструктура передається в експлуатацію суб'єкту господарювання для надання послуг кінцевим користувачам за плату, яка відповідає ринковій;
- на заходи із забезпечення освітньої діяльності молоді, розвитку та популяризації фізичної культури і спорту, підвищення їх значення в житті суспільства тощо, що не здійснюється для пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку.

2. Підтримка за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що надається суб'єкту господарювання для забезпечення діяльності спортивної інфраструктури, яка використовується для пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку, **містить ознаки державної допомоги** та потребує подання повідомлення до Антимонопольного комітету України згідно зі статтею 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» відповідно до Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (зі змінами)[2].

Оцінювання допустимості такої державної допомоги для конкуренції здійснюється з урахуванням статті 55 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014 щодо оголошення деяких категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком під час застосування статей 107 і 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (зі змінами).

Голова Комітету Ольга ПІЩАНСЬКА

[2] Відповідно пункту 5^2 «Прикінцевих та перехідних положень» Закону надавачі державної допомоги звільняються від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу та про пропозиції щодо внесення змін до умов чинної державної допомоги, якщо така державна допомога надається під час дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування.